

INTEGRALE KWALITEITSZORG

MELK

Werkinstructies IKM QFL QMK®

1. Algemeen

1.1	Onder vernieuwing wordt zowel een “nieuwe” als een “tweedehandse” installatie verstaan, of met andere woorden “nieuw in gebruik genomen”.
1.2	De IKM®-auditor heeft geen burgerlijke verantwoordelijkheid voor de bedrijfsvoering van het gecontroleerde bedrijf enkel voor de beoordeling tijdens het inspectiebezoek. De professionele verantwoordelijkheid is verzekerd door de werkgever.
1.3	Voor de definities van de voedermiddelen wordt verwezen naar het koninklijk besluit van 08/02/1999. Natte bijproducten zijn o.a. perspulp, natte pulp, draf, drafmix, vochtige maïsgluten, aardappel-puree, enz. Droge enkelvoudige voeders zijn o.a. sojaschroot, koolzaadschroot, droge pulp, citruspulp, granen, enz. Mengvoeders zijn mengelingen van grondstoffen die door een fabrikant als eindproduct worden verkocht.
1.4	Proper = wat een net voorkomen heeft, niet vuil is en correct voor het gevraagde gebruik.
1.5	Als een A1-punt negatief is, vergewist de auditor er zich van of er voldaan is aan de meldingsplicht. Als dit niet gebeurt is moet de inspectie-instelling dit zelf doen.
1.6	Door middel van een steekproef kijkt de auditeur de documenten na. Er wordt duidelijk gesteld dat de producent alle documenten gedurende 5 jaar moet bewaren.
1.7	Als de producent de fysieke en/of psychische veiligheid van de auditeur niet kan verzekeren, wordt de audit niet uitgevoerd en het certificaat voor de betrokken exploitatie wordt niet toegekend of wordt ingetrokken.
1.8	De audit blijft geldig zelfs wanneer de producent het samenvattend auditrapport en/of het evaluatierapport niet wil ondertekenen. In dit geval wordt een bemerking gemaakt op het samenvattend auditrapport.
1.9	Gegronde redenen voor uitstel van een onaangekondigde controle zijn: <ul style="list-style-type: none"> - Ziekte van veehouder (geen vervanger aanwezig) - Overlijden familie in de eerste of tweede graad - Ernstige calamiteit op het bedrijf (bv. brand) - Stopzetting bedrijf binnen 1 maand - Bedrijfsverplaatsing binnen 1 maand - Oogstwerkzaamheden die plaatsvinden op de dag van de onaangekondigde controle - Blokkering bedrijf o.w.v. sanitaire redenen (TBC-uitbraak, ...) - Afwezigheid veehouder (studiedagen, buitenshuis werken, ...)
1.10	De onaangekondigde audit type 2 (alleen controle van visuele punten) duurt maximaal 30 minuten.

2. Voorafgaande voorwaarden

AANDACHT: De voorafgaande voorwaarden moeten ook bij een 18-maanden controle geverifieerd worden.

1.	<p>Koeien in goede gezondheid en goede conditie betekent een glanzende vacht, die niet te mager zijn, geen hoest, geen snot en geen diarree (platte mest bij het begin van de weideperiode wordt niet bedoeld) tenzij er door de behandelende veearts een infectie werd vastgesteld.</p> <p>Hiermee wordt niet bedoeld dat een dier nooit ziek zou mogen zijn (hoesten, diarree, witvuilen), maar dat wanneer een bepaalde aanvaardbare drempel (maximaal 10 % van de dieren met dezelfde aandoening) wordt overschreden zonder het instellen van een behandeling, dit punt niet kan goedgekeurd worden.</p> <p>Gezonde uiers en spenen betekent geen verwondingen en beschadigingen of goede verzorging indien toch aanwezig.</p> <p>Als de auditor vaststelt dat er te veel magere koeien (= lacterende dieren excl. zieke dieren) aanwezig zijn ; dan wordt dit punt als een CD beoordeeld. De producent nodigt zijn dierenarts uit om de toestand van de koeien te beoordelen en om het beoordelingsrapport op te maken. Het rapport wordt door beide partijen ondertekend. De melkveehouder stuurt het ondertekende document naar het IKM®-Vlaanderen.</p> <p>De certificatie-instelling informeert de zuivelfabriek over deze situatie.</p> <p>Wanneer tijdens de audit een ernstige afwijking op dit punt wordt vastgesteld, wordt de audit onmiddellijk afgebroken en verliest het bedrijf zijn IKM-certificaat.</p> <p>Als dit punt negatief is wordt het controleformulier toch ingevuld enkel voor dit punt en ondertekend door de auditeur en de producent.</p>
----	---

3. Modules

Module A : DIERENGEZONDHEID	
A.3.	<p>Eén of meerdere dieren met één oormerk, waarvan de veehouder kan aangeven dat de oormerken reeds besteld zijn binnen 7 dagen, wordt als +* beoordeeld.</p> <p>Wanneer de veehouder niet kan aantonen dat de oormerken besteld zijn wordt dit punt als CN beoordeeld.</p> <p>Eén dier zonder beide oormerken wordt beoordeeld als CN, wanneer de veehouder kan aantonen dat hij DGZ/ ARSIA verwittigd heeft wordt dit punt als +* beoordeeld.</p> <p>Meerdere dieren zonder oormerken is altijd NC.</p>
A.4.	<p>De melkveehouder sluit per diersoort een overeenkomst van epidemiologisch toezicht af met een dierenarts binnen de veertien dagen die volgen op de registratie van een eerste beslag op zijn inrichting in SANITEL. Elke afgesloten overeenkomst met de bedrijfsdierenarts voor een diersoort, geldt steeds voor alle beslagen met dezelfde diersoort op eenzelfde inrichting. Voor de toepassing van dit besluit worden vleeskalveren beschouwd als een aparte diersoort.</p> <p>Toelichting FAVV :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. De verantwoordelijkheid voor het zoeken van een dierenarts en het hebben van een overeenkomst van epidemiologisch toezicht per diersoort ligt bij de veehouder. 2. Het aanduiden van een plaatsvervanger wordt facultatief en gebeurt op basis van het onderlinge overleg tussen de bedrijfsdierenarts en de veehouder en in functie van de beschikbaarheid; 3. van de bedrijfsdierenarts wordt verwacht dat hij minstens 80% van de gereglementeerde opdrachten zelf uitvoert. Hij stemt het aantal overeenkomsten af op de haalbaarheid van deze doelstelling. Het maximum aantal overeenkomsten in de sector rundvee en varkens is niet gewijzigd; 4. wanneer er voor een diersoort geen overeenkomst van epidemiologisch toezicht wordt afgesloten met een erkende dierenarts of wanneer de uitvoering van de gereglementeerde opdrachten wordt verhinderd, kan het betrokken beslag als administratieve maatregel geblokkeerd worden. 5. De huidige overeenkomsten blijven geldig indien aan de voorwaarden met betrekking tot punt 3 is voldaan <p>Nagaan of er een contract is met een bedrijfsdierenarts of diergeneeskundig rechtspersoon en een eventuele vervanger voor epidemiologische bewaking.</p>
A.5.	<p>Vragen of er dieren aangekocht zijn de laatste 3 jaar. De aanwezigheid van een correcte Sanitelkaart (identificatie- of verplaatsingsdocument) of aangetoond in het digitaal register voor het aangekochte rund is een voldoende bewijs dat de analyses uitgevoerd zijn en voldeden aan de normen.</p> <p>Bij een positief resultaat op de verplichte criteria volgt de producent de instructies van DGZ/ ARSIA op.</p>
A.6.	<p>Er wordt nagezien of er een mogelijkheid is om aangekochte koeien af te zonderen. Deze dieren mogen niet in contact komen met bestaand vee.</p> <p>Aangekochte runderen worden alleen samen met andere dieren toegelaten als alle resultaten van de onderzoeken bekend en gunstig zijn (zie omzendbrief FAVV)".</p>
A.7.	<p>Wanneer de melkveehouder niet deelneemt aan het controleprogramma gelden de volgende regels m.b.t. het attest voor paratuberculose.</p> <p>Bij afwezigheid van het laatste attest wordt CN genoteerd.</p> <p>Bij afwezigheid van één of meerdere attesten tussen 2 audits wordt NCV genoteerd.</p>

A.9.	<p>Nazien of er een digitaal of handgeschreven register aanwezig is met de voorschriften en/of toedienings- en verschaffingdocumenten (Nederland: Logboek). Bij alle dierengeneeskundige behandelingen dient wel een TVD ²§ (Nederland: Logboek) opgesteld te worden binnen de 7 dagen. Wanneer dit niet het geval is wordt hiervoor een nazending (CN) door de melkveehouder gevraagd. Wanneer de dierenarts een medicament gebruikt om een dier te behandelen dat voorzien is voor een andere diersoort dient: België: TVD's controleren Nederland: het document "off-label-use" dient opgesteld te worden door de dierenarts. Hij noteert het gebruikte medicijn en de reden voor gebruik.</p>
A.10.	<p>Wanneer de TVD's (Nederland: Logboek) niet genummerd zijn of het register onvolledig is, wordt dit punt als NCV beoordeeld. De dierenarts mag kritische antibiotica nog slechts gebruiken nadat hij de nodige monsters heeft genomen bij de zieke dieren en indien antibioticagevoeligheidstesten heeft aangetoond dat geen andere (niet kritische) antibiotica nog werkzaam zijn.</p>
A.12.	<p>Nakijken van de evaluatierapporten van de 4-maandelijke bezoeken door de bedrijfsdierenarts vanaf de vorige evaluatie. Als er geen rapporten zijn wordt dit punt CN beoordeeld wanneer de nazending gebeurt wordt dit punt NCV beoordeeld. Wanneer maximaal 3 rapporten ontbreken wordt dit een +*, wanneer meer dan 3 rapporten ontbreken in de 3 voorgaande jaren wordt dit NCV. Bij aanwezigheid van medicijnen in kader van bedrijfsbegeleiding die door een andere dierenarts dan de bedrijfsbegeleidende dierenarts zijn afgeleverd, wordt dit punt als NCV beoordeeld. Dierenartsenpraktijk: Meestal heeft een praktijk één medicamentendepot met één depotverantwoordelijke. Alle medicamenten uit deze depot worden geïdentificeerd door een unieke nummering van de verantwoordelijke dierenarts. De andere dierenartsen van dezelfde praktijk bevoorraden zich via het medicamentendepot, Om de twee maanden ondertekent de dierenarts het uitgaande register (het officiële geneesmiddelenregister of het IKM-behandelingsregister). Duitsland : De bedrijfsbegeleiding is verplicht. Nakijken van het jaarlijks rapport van de dierenarts.</p>
A.13.	<p>Opslag in huis (bv. in de kelder) is niet toegelaten dit wordt als NCV gerapporteerd. Als er geen geschikte kast aanwezig is maar de medicijnen zijn toch verzameld bewaard dan wordt dit punt als NCV beoordeeld. Als alles verspreid is op het bedrijf is dit punt niet correct, NC. De voorraad mag op het bedrijf apart gehouden worden per beslag. De gebruikte hulpmiddelen voor het toedienen van diergeneesmiddelen (spuiten, naalden) dienen in een propere en goede staat te zijn. Nederland: Nakijken of de aanprikdatum op de fles genoteerd staat. Deze dient gecontroleerd te worden met de bewaardatum. Duitsland : Er mag een voorraad zijn voor 7 dagen of 30 dagen voor lokaal te gebruiken geneesmiddelen.</p>
A.14.	<p>De controle op het depot gebeurt door een steekproef, voor één medicijn wordt nagegaan of er een TVD (Nederland: Logboek) voor bestaat en of de etikettering en de identificatie in orde is. Het geneesmiddel wordt bewaard in de afgeleverde verpakking. Op de verpakking staat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identiteit van de dierenarts/verschaffer - Unieke nummering (= TVD –nummering) - Bijsluiter geneesmiddelen <p>De overeenstemming tussen het nummer op het TVD (Nederland: Logboek) en het nummer van het TVD (Nederland: Logboek) op de flacon wordt nagezien. Als er medicamenten aanwezig zijn zonder referentie naar een TVD (Nederland: Logboek) of zonder TVD (Nederland: Logboek) in het geheel, wordt dit punt NCV genoteerd. Indien afwijkingen op de verpakkingen wordt dit punt NCV beoordeeld, bij niet geïdentificeerde medicijnen wordt dit NC. Indien er vervallen geneesmiddelen aanwezig zijn, wordt dit als NCV beoordeeld.</p>

A.15.	<p>Noteer de naam van de dierenartsen en controleer de namen in de lijsten van GVP of IKB-vet, bij DQV noteer het jaar van geldigheid van het DQV-certificaat.</p> <p>Voor diergeneeskundige rechtspersonen : alle dierenartsen van de praktijk, die voorschrijven of geneesmiddelen toedienen op het bedrijf moeten in orde zijn → controleren op de T-&V-documenten.</p>
A.16.	<p>Droogstaande of behandelde koeien moeten herkenbaar, dus gemerkt, zijn; dit geldt altijd voor bindstallen maar ook voor loopstallen wanneer de droogstaande/behandelde koeien in de groep blijven. Wanneer ze afzonderlijk gehuisvest worden, is deze regel niet van toepassing.</p> <p>Men moet controleren of de behandelde koeien correct gemerkt zijn. Als er geen koeien in behandeling zijn, wordt de aanwezigheid van identificatiemiddelen nagekeken.</p> <p>Indien één behandelde koe niet gemerkt is maar er is wel materiaal voor het merken aanwezig, wordt dit punt als NCV genoteerd.</p> <p>Als er systematisch niet gemerkt wordt, wordt dit een NC.</p>
A.18.	<p>IKM® -Vlaanderen en het Comité du Lait hebben een eigen behandelingsregister. Dit register of een ander gelijkaardig document kan gebruikt worden. De registratie van de behandelingen en de testen gebeurt op een document naar keuze, een specifiek medicamentenregister is niet noodzakelijk. Als meerdere documenten gebruikt worden (TVD en behandelingsregister (Nederland: Logboek)) moet dezelfde identificatie van de koeien gebruikt worden op alle documenten.</p> <p>Als bij een eerste evaluatie dit punt niet in orde is (geen registratie of niet alle gegevens aanwezig), wordt dit als NCV genoteerd. Als bij de volgende evaluatie nog steeds geen registratie gebeurt, wordt dit punt NC.</p>
A.19.	<p>De testen worden nagezien op het register. Het noteren van de datum van vrijgave na een gunstig resultaat is voldoende, er wordt niet gevraagd naar analyserapporten van welke aard ook. Bij twijfel wordt de producent bevraagd i.v.m. de uitvoering van de testen.</p> <p>Als bij een eerste evaluatie dit punt niet in orde is (geen testen uitgevoerd), wordt dit als NCV genoteerd. Als bij de volgende evaluatie nog steeds geen testen worden uitgevoerd, wordt dit punt NC.</p> <p>Als er een onvolledige registratie (bv. de testen worden uitgevoerd maar niet geregistreerd), is wordt dit punt als NCV gerapporteerd.</p>
A.20.	<p>Controleer de registratie van de exploitatie in de databank van AB-Register. Vraag de melkveehouder om in te loggen op het platform (www.abregister.be). Indien blijkt dat de melkveehouder geregistreerd is op AB-Register, dan wordt dit punt als C beoordeeld. Wanneer de melkveehouder nog niets ondernomen heeft voor deze registratie wordt dit punt als CN beoordeeld. Geef het advies om de registratie met onmiddellijke ingang op te starten.</p>
A.21.	<p>Alle verschaffingen van antibioticahoudende geneesmiddelen ten laatste op de 7de dag van de maand volgend op het moment van verschaffing geregistreerd worden in AB-Register. Controleer de laatste 5 verschaffingen met bijhorende verschaffingsdocumenten of deze geregistreerd werden in AB-Register.</p> <p>Indien blijkt dat de verschaffer alle registraties heeft uitgevoerd, dan wordt dit punt als C beoordeeld.</p> <p>Wanneer verschaffingen ontbreken wordt dit punt als NC beoordeeld.</p> <p>+* indien ontbrekende producten betreffende verschaffingen in de laatste maand.</p>
A.22.	<p>Controleer de kleurcode van het benchmarkrapport – categorie Melkvee. Als de status rood of geel is, moet de producent binnen 4 maanden na ontvangst van het rapport kunnen aantonen dat hij de status heeft besproken met zijn bedrijfsdierenarts of een vervanger. Dit wordt bv. aangetoond op het benchmarkrapport, het 4-maandelijks bezoekerapport, in het medicamentenregister, ... gedateerd en ondertekend door de dierenarts en de producent.</p> <p>Dit item wordt aangeduid met NC als dit niet is gebeurd.</p> <p>NVT bij een benchmarkrapport met kleurcode groen.</p> <p>CN indien het BMR ≤4 maanden nog niet besproken/ondertekend werd door de bedrijfsdierenarts.</p>

A.23.	<p>Controleer de registratie voor professionele gebruikers van biociden van het gesloten circuit. De registratie moet éénmalig uitgevoerd worden. C indien de melkveehouder zich geregistreerd heeft. De melkveehouder kan zich aanmelden of de éénmalige registratie kan aangetoond worden (via bevestigingsmail). CN indien er geen registratie plaatsvond of indien er geen registratiebewijs beschikbaar is.</p>
A.24.	<p>Het gebruik van een pootbad is niet verplicht. Wanneer er een pootbad in gebruik is moet het proper zijn. De geur wijst op de voldoende dosering van het ontsmettingsmiddel (de oplossing wat omroeren om de vervuiling te zien en de geur van ontsmetting vast te stellen). Het gebruik van formol wordt afgeraden: indien dit gebruikt wordt, +* noteren. Een leeg pootbad wordt beschouwd als "niet in gebruik".</p>
A.25.	<p>Controle van de aanwezigheid en het goed gebruik van dip- en spraymiddelen (properheid van het gebruikte materiaal, een recente en goed bewaarde bus, ...). Tevens wordt een overeenstemmende administratieve controle uitgevoerd van de aanwezige producten: noteer de naam van het product.</p>
A.29.	<p><u>Voor Nederland</u> : De controle op de Verordening registratie en verantwoording antibioticagebruik rundersector (PVV 2011) is uitsluitend te controleren indien de melkveehouder een wederzijds ondertekend overeenkomst met IKM-Vlaanderen vzw kan voorleggen. CN indien er geen overeenkomst is, maar de producent wenst via de IKM-controle een controle op en certificatie t.o.v. de Verordening. De auditor neemt onmiddellijk contact op met het IKM-secretariaat.</p>
A.30.	<p><u>Voor Nederland</u> : De voorwaarden waaraan het bedrijfsgezondheidsplan en -behandelplan moeten voldoen staan omschreven in het Besluit vaststelling minimumeisen bedrijfsgezondheidsplan en bedrijfsbehandelplan Verordening registratie en verantwoording antibioticagebruik Rundersector (PVV) 2011. Het Besluit is te vinden op: http://www.pve.nl/pve?waxtrapp=rnutJsHsuOnbPTEcBPPQP&context=kfMsHsuOnbPTEW</p>
A.31.	<p>De Nederlandse melkveehouder, die zich via de IKM-controle in orde zet t.o.v. PVV-Verordening verantwoording en registratie antibioticagebruik, heeft de eindverantwoordelijkheid dat de gegevens met betrekking tot de ontvangen antibiotica (binnen de 14 dagen na ontvangst) in MediRund geregistreerd worden. Het is de dierenarts die verantwoordelijk is om deze gegevens aan te brengen in Medirund. Vanaf 1 maart 2014 mag de dierenarts alleen antibiotica voorschrijven als hij op het bedrijf een klinische inspectie heeft gedaan en daarbij een diagnose heeft vastgesteld. Hij moet vervolgens ook zelf de kuur toedienen. Er mogen dus ook geen antibiotica op het bedrijf aanwezig zijn. UITZONDERING: -Er is een schriftelijke overeenkomst per diersoort en een bedrijfsdossier -De dierenarts bezoekt het bedrijf regelmatig -Samen met de veehouder evalueert de dierenarts jaarlijks de gezondheidssituatie en het antibioticumgebruik op het bedrijf. Wat mag: Eerste keuze antibiotica beperkt voorhanden voor max. 15% van de aanwezige en mogelijk vatbare dieren(de aandoening of ziekte moet opgenomen zijn in het bedrijfsspecifieke overzicht). Dit geldt ook voor tweede keuze antibiotica ter behandeling van mastitis bij melkvee. Tweede keuze antibiotica beperkt aanwezig op het bedrijf voor max. 14 dagen en voor specifieke aandoeningen (diarree bij pasgeboren kalveren). Tijdens de controle wordt steekproefsgewijs de correcte registratie van minimaal 5 antibiotica (of zoveel als aangeleverd sinds de voorgaande controle) uit de databank Medirund en het bedrijfsbehandelplan geverifieerd t.o.v. het logboek. Steekproefsgewijs wordt van een 5-tal of zoveel als aanwezige antibiotica op het bedrijf nagegaan of deze vermeld staan in het bedrijfsbehandelplan en of deze correct ingebracht werden in de databank MediRund. Opmerking: Dit geldt niet alleen voor daadwerkelijk aanwezige antibiotica maar ook voor antibiotica waarvan uit de registratie (bv. facturen, logboek, ...) blijkt dat deze werd aangeleverd op het melkveebedrijf.</p>

Module B : DIERENGEZONDHEID	
B.1.	Geen te nauwe, gevaarlijke of kapotte ligboxen, gebroken of beschadigde roosters, nagels of uitsteeksels in de muren, vloeren die te glad zijn en andere hindernissen in de stal. De ligbedden mogen geen kwetsuren veroorzaken.
B.3.	De auditor bepaalt het aantal stuks volwassen melkvee, melkgevende én droogstaande koeien. De auditor telt het aantal ligplaatsen in de stallen waar melkvee (melkgevende én droogstaande koeien) gehuisvest wordt: <ul style="list-style-type: none"> - vrije loopstal met ligplaatsen en bindstal: aantal ligplaatsen - potstal: de ligplaatsoppervlakte (m²) delen door 8 m² De auditor berekent de bezettingsgraad als volgt: het aantal dieren delen door het aantal ligplaatsen * 100% In loopstallingen met ligplaatsen is een overbezetting van 10% (bij robotmelken 15%) toegestaan.
B.4.	In bindstallen, maar ook in ligboxenstallen, worden de afmetingen van de ligbedden enkel nagezien als zou blijken dat een groot aantal koeien kwetsuren aan de achterhand, aan de poten, klauwafwijkingen of kapotte spenen vertonen of dat de dieren niet voldoende oppervlakte hebben om gemakkelijk neer te liggen (als een dier slechts kan gaan liggen als de koe ernaast rechtstaat). Enkel in die gevallen worden de afmetingen van de ligbedden gecontroleerd (bindstallen: 1,6 x 1,0 m; ligboxen binnenrij: 2,2 x 1,1 m; ligboxen buitenrij: 2,3 x 1,1 m).
B.7.	Als er minder dan 20 koeien zijn, is één drinkplaats in de weide voldoende.
B.8.	Over de bodembedekking van de voederkribbe wordt in het IKM-lastenboek niets gezegd. In de praktijk blijkt dat een kribbe met een harde bodem gemakkelijker te reinigen is en dus meer comfort biedt aan de melkveehouder. Een belangrijke norm is echter wel dat de bodem van de kribbe niet lager is dan de plaats waar de koeien staan (omwille van de moeilijkheid bij de vaststelling wordt een afwijking van 2 cm toegestaan).
B.9.	Roest op de spanten en zwart beschimmelde balken en dakplaten zijn enkel een aanwijzing bij geval van twijfel.
B.12.	Maximum 10% van de veestapel mag manken omwille van klauwproblemen en/of mag misgroeide omhoog gekrulde klauwen vertonen.
B.14.	Er wordt gevraagd aan de producent wat hij gebruikt voor de verplaatsing van de dieren. De elektrische hond (opdriftsysteem) om de koeien naar de melkstal te leiden is hier niet bedoeld.
B.15.	Lokale verdoving door de dierenarts is verplicht. Wanneer dit niet zo wordt gedaan, wordt aan de melkveehouder een attest gevraagd met het engagement om het zo te doen.
B.16.	Geen beoordeling van het gras op de weide, enkel van de verstrekte voeders op stal of buiten. Visuele controle van zuiverheid en de versheid van de voeders door op meerdere plaatsen in de voederkribbe het voer op te woelen en te beoordelen op de zuiverheid (o.a. tegen de knieboom). Als het ruwvoeder van goede kwaliteit (vers en proper) is, maar de kribbe vuil en niet gereinigd, wordt dit punt als NCV genoteerd. Als tevens het voeder van slechte kwaliteit is (niet vers en/of niet proper) wordt het een NC.
B.17.	Om na te gaan of de producent, de transporteur en de handelaar FCA erkend zijn moeten de laatste factuur, het laatste vervoerdocument en het laatste etiket nagezien worden. Een handelaar die enkel facturen maakt hoeft geen FCA -erkenning op voorwaarde dat: <ul style="list-style-type: none"> - de productie en het transport van het melkveevoeder gebeurt door FCA -bedrijven, - dat er geen tussenopslag is, - dat de factuur voldoende verwijzing geeft naar het vervoerdocument van het afgeleverde voeder. Ook voor zakgoed is FCA voor de tussenhandel niet van toepassing. In het register worden de facturen en een etiket per voedermiddel bewaard. Als alle nodige gegevens niet op de bovengenoemde documenten vermeld staan of als de factuur enkel verwijst naar een vervoerdocument, moeten ook de vervoerdocumenten bewaard worden.

B.25. D.9.	Het gebruik van putwater of leidingwater, wordt gecontroleerd op het officiële aangifte document of op de factuur van het leidingwater. Ter indicatie wordt 150 m ³ water per 100.000 liter geleverde melk per jaar aangegeven als norm voor het gebruik van leidingwater voor het drinken van de koeien en voor de reiniging van de melkinstallatie en de koeltank. Wanneer het leidingwater enkel gebruikt wordt voor de reiniging moet rekening gehouden worden met 30-50 m ³ water per 100.000 liter geleverde melk per jaar. De aansluiting op het openbaar net kan soms meer dan een jaar op zich laten wachten. De bedrijven die een aanvraag voor aansluiting hebben ingediend krijgen toch een certificaat. Voor Nederlandse producenten volstaat dat zij via een analyseverslag kunnen aantonen dat het gebruikte bronwater voldoet aan de Nederlandse wetgeving en/of kwaliteitssystemen o.a. KKM, Foqus, ...
B.26. D.10.	De producent moet bewijzen dat hij om de 2 jaar een analyse laat uitvoeren met een tolerantie van 6 maanden (tussen 24 en 30 maanden wordt dit punt +*, boven 30 maanden NC).
B.29.	Visuele controle van de drinkbakken op properheid zowel in de stal als op de weide door het water te bewegen en te kijken of er geen aangedroogde vuilresten zijn.
B.32.	Een specifieke teeltfiche is niet noodzakelijk, het register van de facturen van de aangekochte producten per teelt of een ander gelijkwaardig systeem is ook correct. De facturen dienen te worden voorgelegd of er is een registratie op de teeltfiche. Als het werk wordt uitgevoerd door een loonwerker, moet de datum van uitvoering aanwezig zijn (op de factuur of op de teeltfiche) Als bij een eerste evaluatie dit punt niet in orde is (niet alle gegevens aanwezig), wordt dit als NCV genoteerd. Als er bij de volgende evaluatie nog steeds een onvolledige registratie is wordt dit punt als NC gerapporteerd.
B.33.	Producten die niet erkend zijn in België of niet toegelaten zijn voor meer dan 4 jaar wordt een NC genoteerd. Voor vervallen producten < 4 jaar, die zich niet bij de vervallen producten bevinden, nazending (CN) d.m.v. foto's. Voor de producten die vervallen zijn tussen 2 & 4 jaar en die niet geregistreerd zijn (naam van het product, resthoeveelheid en de datum), nazending (CN) van de registratie.

Module C : MELKWINNING	
C.4.	De melkveehouder draagt aangepaste kledij bij het melken: bv. overall, schort, propere kledij...
C.5.	Ondervraging van melkveehouder: Wat doe je vooraleer er gestart wordt met melken?
C.6.	Een goede voorbehandeling van de uier is onontbeerlijk. De visuele controle van de voorbehandeling van de uiers volstaat in het ondervragen van de melkveehouder naar werkwijze en het nazien van de in voldoende mate aanwezigheid van uierpapieren of –doeken. Geen voorbehandeling: NC. Slecht toegepaste voorbehandeling (één uierdoek voor meerdere koeien): NCV. Robot: elke automaat moet voorzien zijn van een adequate voorbehandeling. Wanneer de reiniging gebeurt via de melkklauwen zelf dient bijzondere aandacht besteed te worden aan de scheiding van de melk en het reinigingswater.
C.7.	Ondervragen van de melkveehouder over zijn werkmethode voor het beoordelen van de melk vooraleer er gestart wordt met melken. Voor bindstallen: Is er een adequaat recipiënt aanwezig is? Dit betekent een beker waarvan de binnenkant donker gekleurd is en de inhoud niet te omvangrijk (gemakkelijk hanteerbaar met één hand). Controle van het regelmatig gebruik (vb.: afwezigheid van stof, spinnenwebben of oude melkresten), indien het recipiënt niet regelmatig gebruikt wordt of niet aangepast (adequaat) is, wordt dit punt NCV genoteerd.
C.8.	Als dezelfde pomp gebruikt wordt voor de vaste en de mobiele melkinstallatie, is één rapport voor beide installaties voldoende. Buitenlandse techniekers worden aanvaard als zij erkend zijn in een aanverwant label

C.9.	De MAR's van drie jaar dienen aanwezig te zijn bij controles vanaf de tweede evaluatie. De interval tussen 2 rapporten mag niet meer zijn dan 15 maanden of bij de robot 7 maanden. Indien de termijn overschreden is, wordt dit een NC. Een administratieve kost van € 150,00 zal aan de producent aangerekend worden wanneer bij twee opeenvolgende controles blijkt dat de termijnen voor de uitvoering niet werden gerespecteerd. In dit geval rapporteren als CD.
C. 11.	Nakijken van de facturen voor de aankoop van filters. Indien niet aanwezig CN
C.13.	De producent moet bewijzen dat hij om de 2 jaar een meting laat uitvoeren, indien dit niet het geval is wordt dit punt NC. Er wordt een tolerantie van 6 maanden gehanteerd (tussen 24 en 30 maanden wordt dit punt +*, boven 30 maanden NC). Een administratieve kost van € 150,00 zal aan de producent aangerekend worden wanneer bij twee opeenvolgende controles blijkt dat de termijnen voor de uitvoering niet werden gerespecteerd. In dit geval rapporteren als CD. Buitenlandse techniekers worden aanvaard als zij erkend zijn in een aanverwant label. Alle buitenlandse technici moeten bij voorkeur het Belgisch MAR gebruiken.
C.15.	De lektesten van de laatste 3 jaar moeten vanaf de 2 ^e audit aanwezig zijn. Het interval tussen 2 lektesten mag niet >15 maanden zijn. Als deze tijdslimiet wordt overschreden, wordt dit een NC. Een administratieve kost van € 150,00 zal aan de producent aangerekend worden wanneer bij twee opeenvolgende controles blijkt dat de termijnen voor de uitvoering niet werden gerespecteerd. In dit geval rapporteren als CD.
C.17.	Er zijn 2 types monsternamekraantjes voor buitentanks erkend: - Een vast monsternamekraantje dat op het mangat geplaatst is en dat automatisch gereinigd wordt. - ADA-monstername : een rubberen doorvoer in het mangat waarbij het melkstaal genomen kan worden door middel van een wegwerpspuit. Hulpmiddelen die op de uitloop van de tank geplaatst worden (bv. zwanehal) zijn <u>niet</u> erkend als monsternamekraan, in dit geval rapporteren als NC.
C.19.	De visuele controle gebeurt in het tanklokaal en controleert de afwezigheid van andere recipiënten voor melkopslag naast de koeltank. Meer dan één koeltank is toegestaan. Maar de bijkomende tanks moeten aan alle voorwaarden voldoen. Dat betekent dat ze in het tanklokaal moeten staan, dat de goede werking en efficiënte koeling vastgesteld wordt met een MAR, dat er een thermometer aanwezig is die tot 1°C nauwkeurig werkt, dat er een goedwerkend roerwerk moet zijn, enz. De inhoud van de tank (nominaal of maximaal) wordt vastgesteld op het plaatje op de tank of op het aankoopbewijs van de tank of op het meet- en adviesrapport. Controleer de liters die geleverd worden aan de zuivelfabriek op de kalender (meestal ingevuld door de chauffeur bij de ophaling) of op de afrekening op een periode van één jaar. De liters moeten kleiner zijn dan de inhoud van de tank. Indien dit niet het geval is en de melkveehouder bewijst aan de hand van een verklaring van de koper dat in een bepaalde periode van het jaar het ophaalritme hoger ligt, wordt dit punt als NCV genoteerd.
C.21.	De temperatuur op de koeltank nakijken. Als er geen melk in de tank aanwezig is wordt dit punt 0 (= niet controleerbaar) genoteerd. Als de temperatuur meer dan 4°C bedraagt of minder dan 1°C meet de auditeur zelf de temperatuur met een eigen thermometer. Als de temperatuur op de tank bevestigd wordt, is dit punt NC tenzij dit zich voordoet binnen de 2 uur na het melken. Indien de temperatuur van de melk werkelijk tussen 1 en 4°C ligt, is er een afwijking op de thermometer van de koeltank en wordt dit punt als NCV genoteerd.

C.24.	<p>Er wordt nagezien dat de melkstal goed afgescheiden is van toiletten en mesthopen. Dat er op de plaats waar de koeien staan tijdens het melken in de melkstal een metalen rooster met een mestgoot aanwezig is, kan geen probleem zijn wanneer deze na het melken volledig wordt gereinigd en uitgespoten. Als er mest blijft instaan, is er te weinig hygiëne en volgt een negatieve score. Melken op roosters is niet toegelaten. Robot: bij sommige robots is er een roostertje voorzien tussen de plaats van achterpoten. Wanneer hier een rechtstreekse verbinding is met de mestput kan er gevaar zijn voor besmetting. Aangeraden wordt om in die gevallen een afzonderlijk kleiner mestputje of een opvangbak te voorzien met een afloop naar de mestkelder (geen rechtstreekse verbinding).</p>
C.27.	Men moet het evaluatieformulier kunnen lezen op verschillende plaatsen in de melkstal.
C.28.	<p>Nakijken of er water beschikbaar is (aanwezigheid van een kraantje). De controle slaat op de bevoorrading van water, niet op de kwaliteit van het water. De melker moet kunnen aantonen dat hij water gebruikt. In bindstallen is één kraantje met stromend water ergens in de stal voldoende. Wanneer dit kraantje omwille van de veiligheid voor de koeien zich bevindt net achter de hoek naast de buitendeur of naast de deur van het tanklokaal of als het water aangevoerd wordt met een waterslang, is dit punt eveneens geborgd.</p>
C.37.	<p>Er mogen geen open verbindingen zijn. Controle op scheidingsmuren en op de aanwezigheid van deuren. De buitendeur mag een deur zijn die uitkomt in een gang of in een hangar (op voorwaarde dat er geen voeders, reinigingsproducten en dergelijke, gestockeerd worden). Wanneer de deur in de stal uitkomt is er contact van de chauffeur en/of zijn materiaal met de dieren, de mest of het voeder mogelijk en is dit punt niet geborgd. In veel bindstallen zijn de eerste meters van de voedergang eerder te beschouwen als dienstgang. Aan de ene kant bevindt zich het tanklokaal, aan de andere kant het voederlokaal; de RMO-chauffeur kan het tanklokaal gemakkelijk betreden via een deur die op deze gang uitkomt zonder in contact te komen met het voeder. Eigenlijk zouden we kunnen zeggen dat hier voor dit punt geen probleem is. Het wordt evenwel als +* gerapporteerd. Nochtans durven we stellen dat omwille van de algemene hygiëne en het contact van de chauffeur met het stalmilieu deze situatie niet van blijvende duur kan zijn en moet er in de toekomst een buitendeur voorzien worden.</p>
C.38.	Als alle voorwaarden voor de verluchting voldaan zijn maar de geur aangeeft dat er een probleem met de ventilatie is, wordt dit punt als NC genoteerd.
C.39.	In de winter kan het gebeuren dat de vliegenramen niet geplaatst zijn. Als ze aanwezig zijn en er zijn geen vliegen is dit punt in orde.
C.42.	Een verlichte schakelaar is een schakelaar met ingebouwd waaklichtje of een schakelaar die door een afzonderlijk lampje in het stopcontact verlicht wordt.
C.43.	<p>In sommige gevallen is een ruime straatverlichting zelfs voldoende. Bij niet-automatische systemen is een verlichte, gemakkelijk bereikbare schakelaar aanwezig, deze mag zich ook aan de binnenzijde van de deur bevinden.</p>

Module D : REINIGING

D.1.	Als er geen muur is wordt dit punt NVT (= niet van toepassing) genoteerd. Als er een hekwerk is moet het proper gehouden worden.
D.2.	<p>Visuele controle van de aanwezige of de gebruikte middelen. De etiketten van de producten worden nagezien om zich te verzekeren van een correct gebruik en om na te gaan of er geen gevaar is voor de melk en voor de dieren. Nakijken of het product zich op de lijst van de biociden bevindt. Als er geen vliegen zijn in het tanklokaal moeten er ook geen producten zijn.</p>

D.3.	<p>Visuele controle van de aanwezige of de gebruikte middelen.</p> <p>De etiketten van de producten worden nagezien om zich te verzekeren van een correct gebruik en om na te gaan of er geen gevaar is voor de melk en voor de dieren. Nakijsen of het product zich op de lijst van de biociden bevindt.</p> <p>Als er geen ongedierte is in de lokalen moeten er ook geen producten zijn. Ook katten worden als een preventieve maatregel beschouwd.</p>
D.5.	Als alles proper en afwasbaar is maar er zijn enkele reparaties nodig (bv. sokkel van de tank, kader van de deur, ... niet geschilderd of enkele ontbrekende tegels) wordt dit punt NCV genoteerd.
D.6.	<p>Als de afvoerput zich in het tanklokaal bevindt, moet er een stankafsluiter voorzien zijn (tevens voldoende helling van de vloer naar de put of de mogelijkheid het water naar de put af te trekken). Bij afwezigheid van een afvoerput in het tanklokaal kan dit punt ook geborgd zijn door voldoende helling van de vloer of door de mogelijkheid het water af te trekken naar buiten via de deur of via een afvoerbujs.</p>
D.7.	Kiezel wordt NIET toegestaan.
D.8.	In de praktijk betekent dit meestal dat de bus voor reiniging en ontsmetting die in gebruik is in het tanklokaal staat en dat de rest van de voorraad in de machinekamer wordt bewaard of in een ander lokaal dat met een deur kan afgesloten worden. Er moet vermeden worden dat de zowel de volle als de lege bussen over het ganse bedrijf verspreid liggen. Ook lege niet-gespoelde bussen kunnen gevaarlijk zijn voor onervaren gebruikers. Als er een lokaal is zonder deur en/of niet proper en/of niet droog, wordt dit punt NCV genoteerd.
D.11. D.16.	<p>Controle van de zure en de basische producten.</p> <p>Voor producten met dubbele werking (vervangen van zuur en base reiniging) dient het etiket op de bus deze eigenschappen te vermelden.</p> <p>Ondervraging van de melkveehouder naar de frequentie en de dosering van het zuur en de base.</p>
D.12.	<p>Reinigingsmiddelen (zepen) moeten niet geregistreerd of gedeclareerd zijn. Indien het etiket van het gebruikte product ontsmetting of desinfectie vermeldt, moet het op de lijst voorkomen en moet het erkenningsnummer op het etiket vermeld zijn.</p> <p>Indien op het etiket van het gebruikte product geen sprake is van ontsmetting of desinfectie, moet het product niet op de lijst staan maar is wel toegelaten voor de reiniging.</p> <p>In beide gevallen moet de melkveehouder zijn facturen kunnen voorleggen. Er moet overeenkomst zijn tussen de visuele en de administratieve controle.</p>
D.15.	Goede werking op MAR nazien en visuele controle op de netheid van het materiaal (bv. separatiekruik, ...).

Module E : MILIEU

E.2.	Voor Vlaanderen: Als administratieve controle voor de mestbankaangifte en het mestbanknummer geldt of het dubbel van de aangifte of de afrekening van de mestbank of het betalingsbewijs of één van de drie documenten afzonderlijk.
E.3.	<p>Voor Vlaanderen: Vergunningen voor grondwaterwinning zijn van toepassing op het opvangen van grondwater in het algemeen en dus ook van natuurlijke bronnen op het uitvloeiingspunt.</p> <p>Winnings kleiner dan 500 m³ per jaar behoren tot klasse 3, tussen 500 en 30.000 m³ per jaar tot klasse 2 en boven 30.000 m³ per jaar tot klasse 1.</p> <p>Winnings kleiner dan 500 m³ per jaar uitsluitend gebruikt voor huishoudelijk gebruik en winnings waarbij het water opgepompt wordt met een handpomp zijn vrijgesteld.</p> <p>Nederland: Wetgeving per regio</p>
E.4.	Voor Wallonië: Het document 'taux de liaison au sol' controleren op de website of documentair
E.5.	Voor Wallonië: De verklaring (klasse 3) of de milieuvergunning (klasse 1 of 2) voor de melkveeactiviteit en de uitbatingsvergunning of de globale vergunning (milieu en uitbating) voor nieuwe bedrijfsgebouwen vanaf 2008 voor de melkveeactiviteit controleren.
E.6.	Voor Wallonië: De toelating voor de waterwinning controleren op de milieuvergunning of de verklaring of de globale vergunning.

Module F : MELDINGSPLICHT	
F.1. –F.4.	Indien er gemeld is moet er een document aanwezig zijn.
F.5.	Een bewijs vragen van de communicatie van de aanvang van de werkzaamheden aan de melkerij: fax/e-mail/een verklaring van de melkerij.

Module G : DUURZAAMHEIDSMONITOR	
G.1.	<p>Controleer of de melkveehouder zich kan aanmelden op DigiMilk ‘Duurzaamheidsmonitor’. Vraag hem om in te loggen op het platform (via de knop ‘Digimilk’ op de website www.mcc-vlaanderen.be).</p> <p>C : Indien blijkt dat de melkveehouder aangemeld is op DigiMilk ‘Duurzaamheidsmonitor’.</p> <p>CN : Indien de melkveehouder nog niets ondernomen heeft voor deze registratie. Geef het advies om de registratie met onmiddellijke ingang op te starten of contact te nemen met MCC-Vlaanderen.</p> <p>De controle op de duurzaamheidsinitiatieven via FarmFit mag maximum 45 minuten in beslag nemen.</p>

H : HYGIËNE	
<p>De algemene bedrijfshygiëne en uitstraling is een belangrijk facet in de imagovorming van de melkveehouderij. De belangrijkste plaatsen op een melkveebedrijf worden individueel beoordeeld met een hygiënescore (score 1 = slecht tot score 5 = perfect).</p> <p>Een gemiddelde score van al deze individuele beoordelingen geeft een goed beeld van de hygiënestatus van het bedrijf. De gemiddelde score bepaalt de looptijd van het IKM-certificaat (<5/10 = NIET-certificatie, tussen 5 en 7 = certificaat geldig voor 18 maanden, > 7 = certificaat geldig voor 3 jaar).</p>	
H.1.	<p>De omgeving van het bedrijf moet net en proper zijn (geen zichtbare kadavers, geen afval van plastic dekzeilen, geen verroeste wrakken, geen lege verpakkingen, ...) zodat het imago van de landbouwbedrijven t.o.v. de consumenten positief blijft.</p> <p>Wanneer een ernstige afwijking op dit punt wordt vastgesteld, wordt dit punt met een H1-of H2-score beoordeeld, wat resulteert in een onmiddellijke intrekking van het IKM-certificaat.</p> <p>In dit geval wordt punt H.13. beoordeeld als NC.</p>
H.4.	Het is verboden poreus materiaal te gebruiken (versleten aluminium, koper, rubbers, ...). De melkwinningapparatuur dient hierop nagekeken te worden.
H.5.	<p>Er zijn in hoofdzaak twee types bindstallen: de met stro ingestrooide en de rooster-types. Bij het eerste type worden de koeien met stro ingestrooid dat ofwel handmatig ofwel mechanisch verwijderd wordt. Hier dient regelmatig vers stro gebruikt te worden.</p> <p>Het tweede type bestaat uit een betonnen vloer met daarachter een metalen rooster met mestput of een mestgoot. Op deze soort ligbedden worden er soms koematten aangebracht. Soms wordt erop gestrooid met wat schavelingen (houtkrullen). Het gebruik van matten of schavelingen of de combinatie van de twee is niet verplicht. De koeien moeten op een droog en proper ligbed kunnen liggen. Wanneer schavelingen worden gebruikt worden ze regelmatig ververst en zijn ze droog.</p>
H.6.	De algemene netheid van de koeien wordt nagezien.